

Adgang til landskabet: Smalle Mark-randzoner til trampestier og natur

Natur og landskab er et vigtigt ben, for at sikre levedygtige landsbyer. Jeg er selv med-initiativtager til Stjær Trampestilaug har lavet mange spor i Landskabet. I Stjær ser vi nu at netop trampestierne (adgangen til naturen) nu bliver fremhævet i halvdelen af salgsannoncerne. Så det er bestemt med til at sælge huse!

Når vi laver trampestier (via ordningen Spor i Landskabet) oplever vi forskellige forhindringer. En af dem er, at landmanden vil midste rettighederne til enkeltbetaling på arealet, som afsættes til trampesti/adgangsvej/markvej. Arealet, hvor sporet er, tages ud af ansøgnings-arealet, idet der ikke foregår en produktion på arealet, og man mister - efter nogle år - rettighederne permanent, også selvom sporet senere inddrages i omdriften igen.

Laver man et smalt spor - går feks. i plovfuren eller i eksisterende smalt skel - så har det dog *ingen* betydning for enkeltbetalingen. Afsættes derimod en 1-2 m bred stribe langs skellet - man inddrager altså en lille del af omdriftarealet - så opstår problemet! Se vedlagte billede af nyetableret trampesti i Stjær. **Et bredere spor på 2-3 m er imidlertid naturmæssige en kæmpe fordel for insekter, dyr og planter. En strimmel, hvor der ikke sprøjtes og gødes (også kaldet en fodpose) - og striben kan så samtidig bruges som trampesti - to fluer med et smæk! Vi ved fra mange undersøgelser at hegn og skel i landskabet har en enorm betydning for naturen - og disse skel bliver der færre og færre af, i takt med at effektiviteten vokser.**

Mange landmænd vil gerne vise deres velvillighed ift. det omgivne samfund, og blomsterstriber har haft en stor succes rundt omkring i landet. Når man laver blomsterstriber og vildtstriber beholder man sine rettigheder, men altså ikke hvis man laver spor/ bredere sti. Det ville være fantastisk, hvis man kunne koble landmændenes velvillighed med natur og adgang til landskabet - og at det samtidig blev anerkendt med betalingsrettigheder.

I er meget velkommen til at kontakte mig, hvis I har spørgsmål - eller har brug for hjælp i den sammenhæng

Hilsner, Helene

Ildsjæl, agronom og med-initiativtager til Stjær Trampestilaug